

UNIWERSYTET
PRZYRODNICZY
WE WROCŁAWIU

WYDZIAŁ MEDYCYNY WETERYNARYJNEJ
KATEDRA I KLINIKA CHIRURGII

Prof. dr hab. Zdzisław Kielbowicz
Katedra i Klinika Chirurgii
Wydziału Medycyny Weterynaryjnej
Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu
Pl. Grunwaldzki 51
50-366 Wrocław
Tel. 71 3205340

Wrocław 28.01.2019

Ocena całokształtu osiągnięć naukowych, działalności dydaktycznej i organizacyjnej dr n. wet. Tomasza Szpondera, w związku z postępowaniem w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego nauk weterynaryjnych.

Podstawę formalną niniejszej oceny jest pismo W. Dz. 532-18/2018-2019 Dziekana Wydziału Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie z dnia 17. stycznia 2019 roku informujące o powołaniu mnie, na podstawie art. 18a ust. 5 ustawy z dn. 14 marca 2013 roku o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r. poz. 1789), przez Centralną Komisję ds. Stopni i Tytułów na recenzenta w postępowaniu o nadanie dr n. wet. Tomaszowi Szponderowi stopnia doktora habilitowanego nauk weterynaryjnych.

Ocena formalna

Dokumenty przysłane przez Dziekana Wydziału Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie spełniają wymogi formalne określone w ustawie z dn. 14 marca 2013 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. Ustaw z 20117 roku poz. 1789) i obejmują:

1. Odpis dyplomu potwierdzającego posiadanie stopnia doktora nauk weterynaryjnych.
2. Autoreferat w języku polskim i angielskim.
3. Wykaz opublikowanych prac naukowych.
4. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, współpracy naukowej i działalności popularyzującej naukę.
5. Artykuły wchodzące w skład osiągnięcia naukowego.
6. Oświadczenia współautorów określające ich udział w powstanie prac stanowiących osiągnięcie naukowe.
7. Dodatkowo wybrane artykuły nie wchodzące w skład osiągnięcia naukowego.
8. Wykaz wszystkich recenzentów i współautorów prac.
9. Informacje umożliwiające bezpośredni kontakt z wnioskodawcą.
10. Dwie płyty CD zawierające wniosek i załączniki w wersji elektronicznej.

Najważniejsze fakty z przebiegu pracy naukowej Kandydata

Tomasz Szponder otrzymał tytuł lekarza weterynarii 08. czerwca 1993 roku po ukończeniu studiów na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej ówczesnej Akademii Rolniczej w Lublinie. Od 01. lipca 1993 podjął pracę w Katedrze i Klinice Chirurgii Zwierząt Wydziału Medycyny Weterynaryjnej w Lublinie na stanowisku asystenta. W dniu 18. stycznia 2001 roku po obronie pracy doktorskiej p. t. „Zastosowanie metody Ilizarowa w ortopedii małych zwierząt ze szczególnym uwzględnieniem materiałów węglowych jako elementów stabilizatora”, uzyskał na macierzystym Wydziale stopień doktora nauk weterynaryjnych (specjalność chirurgia). Od 01. marca 2001 do chwili obecnej pracuje w Katedrze i Klinice Chirurgii Zwierząt Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie na stanowisku adiunkta.

Ocena cyklu powiązanych tematycznie publikacji wskazanego przez Habilitanta jako osiągnięcie naukowe

Jako podstawę do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego dr n. wet. Tomasz Szponder przedłożył cykl sześciu współautorskich, tematycznie powiązanych prac naukowych pod wspólnym tytułem:

„Wspomaganie procesu zrostu kostnego przy użyciu biomateriałów oraz wybranych autologicznych substancji biologicznie czynnych, ich wpływ na wybrane parametry immunologiczne oraz wykorzystanie w praktyce klinicznej w leczeniu chorób układu mięśniowo-szkieletowego zwierząt”.

W skład wymienionego cyklu wchodzi:

1. **Szponder T.**, Wessely-Szponder J., Sobczyńska-Rak A., Żylińska B., Radzki R.P., and Polkowska I. 2018. Application of Platelet- rich Plasma and Tricalcium Phosphate in the Treatment of Comminuted fractures in Animals. In Vivo, Vol 32 No 6 s 1449-1455, IF (2018): 1,116, punkty MNiSW (2018): 15.
2. **Szponder T.**, Mytnik E., Jaegermann Z. 2013. Use of Calcium Sulfate as a biomaterial in the treatment of bone fractures in rabbits – preliminary studies. Bull Vet Inst Pulawy, 57, 119-122. IF (2013): 0,365, punkty MNiSW (2013): 20.
3. Wessely-Szponder J., **Szponder T.** 2010. Comparison of the effects of two anaesthetic combinations in rabbits on some neutrophil functions in vitro. World Rabbit Science 18:169-177. IF (2010): 0,66, punkty MNiSW (2010): 20.
4. **Szponder T.** Wessely-Szponder J., Smolira, A. 2017. Evaluation of platelet-rich plasma and neutrophil antimicrobial extract as two autologous blood-derived agents. Tissue Eng. Regen. Med., Vol. 14 No3, 287-296. IF (2017): 1,216, punkty MNiSW (2017): 15.

5. **Szponder T.**, Wessely-Szponder J. Sobczyńska-Rak A. 2018. The Neutrophil Response to Rabbit Antimicrobial Extract After Implantation of Biomaterial into a Bone/Cartilage Defect. In Vivo, Vol 32 No 6 s 1345-1351. IF (2018): 1,116, punkty MNiSW (2018): 15.
6. **Szponder T.**, Wessely-Szponder J., Świeca M., Smolira A., Gruszecki T. 2017. The combined use of ozone therapy and autologous platelet-rich plasma as an alternative approach to foot rot treatment for sheep. A preliminary study. Small Rumin Res vol 156, s 50-56. IF (2017): 0,974, punkty MNiSW (2017): 30.

Przedstawione do recenzji prace zostały opublikowane w latach 2013-2018 ukazując bardzo dokładnie zaprojektowane i wykonane badania z zakresu chirurgicznego leczenia wieloodłamowych złamań kości na modelu doświadczalnym królików i co bardzo wartościowe także na przypadkach klinicznych. Ponadto wszystkie publikacje opublikowano w angielskojęzycznych recenzowanych czasopismach naukowych z zakresu weterynarii, chirurgii i biologii, indeksowanych w bazie *Journal Citacion Report (JCR)* i posiadających współczynnik wpływu IF (*impact factor*). Wszystkie wymienione wyżej czasopisma znajdują się na kolejnych wersjach listy A przygotowanej przez MNSW, z punktacją wahającą się od 15 do 30 punktów. Zgodnie z przedłożoną dokumentacją całkowity IF (zgodny z rokiem opublikowania) przedstawionych do recenzji cyklu sześciu prac według listy JCR wynosi **5,447**, a suma punktów jakie przyznaje czasopismom MNSW została określona na **115**. Analizując wyżej wymienione wskaźniki wpływu należy stwierdzić, że w czterech publikacjach IF oscylował wokół wartości 1 i powyżej, a pozostałe dwie prace o współczynniku około 0,5. Moim zdaniem ocena bibliometryczna czasopism publikujących oryginalne prace naukowe Habilitanta z zakresu chirurgii weterynaryjnej jest bardzo wysoka. Także rangę czasopism w których dr n. wet Tomasz Szponder opublikował swoje osiągnięcia oceniam bardzo wysoko. Ta bardzo pozytywna ocena znajduje swoje odzwierciedlenie także w punktacji ministerialnej, która waha się od 15-30 punktów. Dla prac klinicznych powyższe oceny są wysokie i zasługują na uznanie. W przedstawionych w autoreferacie danych popartych deklaracjami o współudziale w pracach badawczych współautorów wynika, że wkład Habilitanta w powstanie poszczególnych publikacji,

a w konsekwencji i całego cyklu jest bardzo znaczący i waha się w granicach 80-90%. Świadczy to o umiejętności samodzielnego opracowania planu badań, bardzo dobrym opanowaniu metodyki postępowania badawczego, umiejętności analizy dotychczasowych osiągnięć w piśmiennictwie w danej dziedzinie i wyciągania wniosków w jakim kierunku należy iść, aby te problemy rozwiązać. Ponadto Habilitant w prezentowanych pracach w sposób precyzyjny stawia cele na które odpowiada we wnioskach z przeprowadzonych prac badawczych, wykazując umiejętność właściwego redagowania prac naukowych – w sposób krótki i zwięzły. W pięciu z sześciu prezentowanych publikacjach dr n. wet. Tomasz Szponder jest pierwszym autorem. Świadczy to o wiodącej roli habilitanta w prowadzeniu prac badawczych w przedstawionym do oceny cyklu badań, związanych z poszukiwaniem możliwości skrócenia okresu osteogenezy po złamaniach poprzez wspomaganie procesu zrostu kostnego i tkanek miękkich.

Głównymi celami badawczymi recenzowanego cyklu prac Habilitanta było opracowanie autorskiego projektu badań określających przydatność zastosowania beta-trójfosforanu wapnia i żelu bogatopłytkowego w leczeniu wieloodłamowych złamań na modelu doświadczalnym królika i wprowadzeniu tej metody wspomaganie zrostu kostnego do praktyki klinicznej. Ponadto zastosowanie biomateriału w postaci siarczanu wapnia typu HF1 do uzupełniania ubytków kostnych i leczenia złamań. Jego badania zostały rozszerzone na wpływ dwóch wybranych modeli znieczulenia infuzyjnego na aktywność wydzielniczą neutrofili stanowiącej parametr oceny wczesnej odpowiedzi zapalnej na implantację biomateriałów. W dalszym etapie badań Habilitant postanowił ocenić wpływ żelu bogatopłytkowego PRP i autorskiego ekstraktu neutrofilowego na aktywność neutrofili i makrofagów w doświadczeniu in vitro i możliwości ich zastosowania w leczeniu zwierząt. Ponadto w badaniach własnych postanowił ocenić wpływ ekstraktu neutrofilowego na działanie neutrofili po wszczepie alginianu do ubytku kostnego i włókien węglowych do chrząstki szklistej stawu kolanowego. Rozszerzeniem badań własnych z tego zakresu było zastosowanie do wspomaganie procesu gojenia żelu bogatopłytkowego i ozonu do terapii zakaźnej zanokcicy owiec. Ten rozległy program badawczy wymagał od habilitanta i jego zespołu bardzo dużego wysiłku i ogromu pracy twórczej oraz klinicznej wykonanej w latach 2013-2018. Opracowanie najpierw metodyki na modelu doświadczalnym in vitro, potem na

modelu doświadczalnym in vivo i przeniesienie tych doświadczeń na pacjentów klinicznych jest według mnie bardzo dużym osiągnięciem badawczym i aplikacyjnym. Jest to kompleksowa praca badawcza mająca zastosowanie w praktyce klinicznej dla lekarzy chirurgów zajmujących się leczeniem najcięższych przypadków złamań wieloodłamowych u małych zwierząt.

Na początku badań eksperymentalnych Habilitant zastosował jako biomateriały o właściwościach osteoindukcyjnych żel bogatopłytkowy zmieszany z beta-trójfosforanem wapnia do przełomu złamań kości piszczelowych królików, wykorzystując dwie metody osteosyntezy: śródszpikową z użyciem gwoździa i stabilizacji akrylowym stabilizatorem zewnętrznym. To postępowanie jest stosowane standardowo również przez innych autorów przy zastosowaniu alternatywnych metod postępowania, oraz innych sposobów wspomagania zrostu, jak użycie demineralizowanej macierzy kostnej - DBM czy białek morfogenetycznych kości - BMP. Jednakże użycie beta-trójfosforanu wapnia o granulacji od 5 do 500µm z dodatkiem autogenego żelu bogatopłytkowego jest innowacyjne. Zrost kostny uzyskany po 12 tygodniach leczenia został potwierdzony badaniami: klinicznym, radiologicznym i histologicznym. Co jest bardzo pozytywne, badania analityczne zostały pogłębione poprzez analizy blizny kostnej przy użyciu mikroskopu skaningowego i ilościowego tomografu komputerowego podnosząc bardzo wartość badań doświadczalnych i obiektywizując je. Uważam, że bardzo dużym osiągnięciem Habilitanta jest zastosowanie wspomagania zrostu kostnego przy w oparciu o wyżej wymienione metody i wyniki badań doświadczalnych, w leczeniu złamań wieloodłamowych u psów i kotów, u 37 zwierząt leczonych w Klinice Chirurgii Wydziału Medycyny Weterynaryjnej w Lublinie w latach 2007-2017. Ogółem w 33 przypadkach (91%) autor uzyskał zrost kostny, jedynie u czterech pacjentów wynik leczenia był negatywny. Uważam, że jest to bardzo dobry rezultat w leczeniu wieloodłamowych złamań kości u psów i kotów. Należy zaznaczyć, że w dostępnym piśmiennictwie jest szereg pozycji opisujących badania eksperymentalne poświęcone licznym metodom wspomagania zrostu kostnego. Prace te zawierające opis i rezultaty kliniczne zastosowania danej metody są szczątkowe i obejmują przypadki kazuistyczne lub nieliczne grupy pacjentów. Postawienie tezy w planach doświadczalnych, wykonanie doświadczenia na modelu królika i wykorzystanie tych wyników w leczeniu wieloodłamowych złamań kości u dużej liczby

małych zwierząt w pracy klinicznej, są bardzo dobrym przykładem pełnego wykorzystania możliwości intelektualnych, badawczych i umiejętności manualnych przy wykonywaniu tych operacji - habilitanta i jego współpracowników.

Dalsza praca badawcza Habilitanta polegała na implantacji siarczanu wapnia typu Hartform HF-1 do złamania wieloodłamowego u królików. Zastosowanie dwóch metod osteosyntezy: śródszpikowej z użyciem gwoźdźcia i stabilizacji zewnętrznej oraz siarczanu wapnia doprowadziły po 12 tygodniach do pełnego zrostu kostnego. Zostało to potwierdzone w badaniach klinicznych, radiologicznych i histologicznych. Uważam że, jest to bardzo cenne doświadczenie które może być wykorzystane w leczeniu skomplikowanych złamań u zwierząt.

Następny kierunek pracy badawczej był skierowany na ocenę wpływu dwóch modeli znieczulenia infuzyjnego: ketamina/midazolam/propofol oraz ketamina/propofol na aktywność neutrofili pod względem uwalniania elastazy, MPO, ALP oraz wytwarzania tlenku azotu i anionorodnika ponadtlenkowego. Oba typy znieczuleń przejściowo obniżyły aktywność neutrofili zapobiegając możliwemu uszkodzeniu tkanek, podczas aktywacji neutrofili, ale nie zaburzając odpowiedzi immunologicznej w szerszym przedziale czasowym, gdyż efekty zastosowanego znieczulenia ustępowały po 24 godzinach. Obydwa modele anestezji mogą być zalecane do stosowania w zabiegach implantacji biomateriałów, gdyż nie zaburzają procesu wczesnej odpowiedzi zapalnej i gojenia się złamań. Udowodnienie w tym doświadczeniu braku negatywnego wpływu wybranych modeli znieczulenia na proces rozpoczynającej się osteogenezy i zmniejszenie uszkodzeń tkanek miękkich ma kapitalne znaczenie w chirurgii ortopedycznej.

W dalszej swojej pracy twórczej Habilitant opracował technologię uzyskania żelu bogatopłytkowego od królików i autorski preparat autogenego ekstraktu neutrofilowego o potencjale wspomagania procesów gojenia, szczególnie w odniesieniu do zrostu kostnego. Projekt badawczy obejmował także, ocenę aktywności neutrofili i makrofagów po stymulacji ekstraktem neutrofilowym. Do oceny preparatów ekstraktu neutrofilowego i żelu bogatopłytkowego wykorzystano metodę spektrometrii mas. Stymulacja ekstraktem neutrofilowym obniżała aktywność makrofagów *in vitro*, ograniczała też aktywność neutrofili zmniejszając degranulację i

wytwarzanie wolnych rodników. Zastosowanie ekstraktu neutrofilowego i PRP może być pomocne w zmniejszeniu wczesnej odpowiedzi zapalnej, ograniczając reakcje organizmu na implantację i ewentualne odrzucenie biomateriału. Działanie to jest krótkotrwałe, nie zaburza właściwej odpowiedzi obronnej organizmu i nie wpływa na dalszy prawidłowy proces gojenia się złamanej kości. To autorskie bardzo duże osiągnięcie Habilitanta może mieć zastosowanie aplikacyjne w praktyce klinicznej.

Następnym etapem pracy badawczej Habilitanta była ocena odpowiedzi neutrofili na dwa rodzaje wszczepu biomateriałów: alginianu do ubytku w kości piszczelowej oraz włókien węglowych do chrząstki szklistej stawowej w stawie kolanowym na modelu królika z równoczesnym wspomaganie gojenia - ekstraktem neutrofilowym. Na podstawie rozdziału chromatograficznego wyodrębniono katelicydyny i defensyny królicze. Zastosowanie preparatów ekstraktu neutrofilowego wygaszało odpowiedź w grupach neutrofili izolowanych od królików przez zabiegiem i po zabiegu chirurgicznym, ale nie tych po implantacji alginianu. Podobny efekt uzyskał Habilitant przy badaniu odpowiedzi neutrofili izolowanych z krwi królików podczas zabiegu implantacji włókien węglowych do ubytku chrząstki w stawie kolanowym, odpowiedź była jednak słabiej wyrażona. Uzyskane wyniki badań będą pomocne w pracach nad sposobami hamowania reakcji wokół ciała obcego na implant i w badaniach nad ewentualnym odrzuceniem przeszczepu. Przeprowadzone przez dr n.wet. Tomasza Szpondera badania doświadczalne stanowią kontynuację i rozszerzenie standardowych badań obejmujących ocenę reakcji in vivo na implantację biomateriałów do tkanki chrzęstnej i kostnej. W odróżnieniu od standardowych metod histologicznych zaproponowana przez Habilitanta metoda pozwala na przeżyciowe, bez konieczności eutanazji zwierzęcia, badanie wczesnej odpowiedzi zapalnej, łącznie ze sposobami modyfikowania tej reakcji.

Habilitant kontynuując swoje badania własne zastosował żel bogatopłytkowy uzyskany z krwi obwodowej owiec w połączeniu z ozonoterapią w leczeniu zakaźnej zanokcicy u owiec. Wielką zaletą tego postępowania klinicznego u chorych owiec było uzyskanie pełnego ich wyleczenia, bez stosowania antybiotyków i antyseptyków. Dla praktyki klinicznej ma to

olbrzymie znaczenie i jako klinicysta uważam, że ten sposób terapii w obecnych czasach nadużywania chemioterapeutyków jest jak najbardziej właściwy i godny polecenia.

Ocena pozostałej aktywności naukowej

Osiągnięcia naukowe Habilitanta z wyłączeniem prac stanowiących podstawę do nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego są tematycznie spójne i koncentrują się wokół tematyki z zakresu chirurgii weterynaryjnej i doświadczalnej, ortopedii, onkologii, chirurgii stomatologicznej, anestezjologii oraz medycyny regeneracyjnej.

Dorobek naukowy nie wchodzący w skład głównego osiągnięcia naukowego obejmuje 28 publikacji, w tym 18 oryginalnych prac znajdujących się w bazie JCR. Jest on również autorem i współautorem 29 doniesień zjazdowych prezentowanych na kongresach i konferencjach krajowych i zagranicznych. W okresie przed uzyskaniem stopnia doktora Habilitant odbył szkolenia we Francji i Włoszech, poświęcone wykorzystaniu metody Ilizarowa w traumatologii małych zwierząt. Jednocześnie dzięki współpracy nawiązanej z Katedrą Biomateriałów Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie rozpoczął badania nad wykorzystaniem elementów kompozytowych w konstrukcji stabilizatorów okrężnych. W dalszej pracy badawczej zajął się diagnostyką i patomechanizm chorób nowotworowych małych zwierząt zakończonej cyklem pięciu publikacji w specjalistycznych punktowanych czasopismach. Brał również udział w badaniach związanych z opracowaniem nowych markerów diagnostycznych chorób przyzębia i jamy ustnej u małych zwierząt. Wyniki tych badań przedstawiono w trzech pracach. Dzięki nawiązaniu współpracy z Katedrą Biomateriałów Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie oraz Uniwersytetem im. Mikołaja Kopernika w Toruniu uczestniczył w badaniach dotyczących oceny *in vivo* nowo opracowanych biomateriałów do uzupełniania ubytków tkanek u ludzi i zwierząt, zakończonych cyklem sześciu publikacji. Brał również udział w pracach zespołu badawczego zajmującego się analizą odpowiedzi zapalnej organizmu na implantację siarczanu wapnia poprzez ocenę efektu, jaki wywiera on na neutrofile pobrane w różnych odstępach czasu od zabiegu implantacji u królików. Był współautorem i wykonawcą części eksperymentalnej *in vivo* w badaniach dotyczących oddziaływania implantu tytanowego na monocyty krwi z

uwzględnieniem ich przyszłej modyfikacji do makrofagów, zakończonych trzema publikacjami w czasopiśmie wysoko punktowanym. Jego szerokie zainteresowania naukowe dotyczyły badań nad zaburzeniami parametrów krzepnięcia krwi i reakcji zapalnej w wybranych chorobach ortopedycznych małych zwierząt. Ponadto we współpracy z Uniwersytetem Medycznym w Lublinie oraz Politechniką Wrocławską współuczestniczył w badaniach eksperymentalnych nad metodami znieczuleń na świniach z zastosowaniem zewnętrznych ciśnień subatmosferycznych w rekrutacji płuc. Dzięki współpracy z Uniwersytetem Medycznym w Lublinie prowadził badania nad chorobami ortopedycznymi występującymi u ludzi i zwierząt. Projekt obejmował badania kliniczne zjawisk bioelektrycznych, występujących podczas stosowania stabilizatora Ilizarowa. Wyniki przedstawiono w publikacjach i na konferencjach naukowych.

W osiągnięciach Habilitanta należy wymienić współudział w złożeniu wniosku projektu wynalazczego p. t. „Sposób wytwarzania resorbowalnej membrany polimerowej dla sterowanej regeneracji tkanek” (nr w Urzędzie Patentowym RP: P-416860).

Jakkolwiek aktywność publikacyjna Habilitanta była niewielka przed uzyskaniem tytułu doktora nauk weterynaryjnych, to duża liczba publikacji i doniesień konferencyjnych po uzyskaniu tytułu doktora nauk weterynaryjnych wykazuje dużą progresję. Opublikował 20 prac naukowych w czasopiśmie znajdujących się w bazie Journal Citation Reports (JCR). Tak dynamiczny wzrost publikacji i związanych z tym również wskaźników bibliometrycznych, świadczy na korzyść Kandydata i ukazuje go jako aktywnego naukowca, który bardzo istotnie powiększył swój dorobek naukowy. Wskaźniki bibliometryczne w postaci Indeksu Hirscha na poziomie 4 oraz liczba cytowani wg bazy Web of Science wynosząca 46, a bez autocytowań wynosi 39, wskazuje na wybitną progresję, jeżeli chodzi o pracę naukową.

Istotnym wskaźnikiem aktywności Habilitanta jest współpraca naukowa z innymi akademickimi ośrodkami naukowymi i współudział w kierowaniu, krajowymi lub międzynarodowymi projektami badawczymi. Tomasz Szponder wspólnie z naukowcami Politechniki Wrocławskiej był wykonawcą projektu badawczego p. t. „Metody i algorytmy obserwacji struktur płuc i ich patofizjologii na modelu rekrutacji ostrej niewydolności oddechowej”, nr 2013/11/B/ST7/01173. Ponadto we współpracy z Uniwersytetem Śląskim był wykonawcą projektu p. t. „Produkcja stopów i wyrobów medycznych NiTi z pamięcią kształtu”,

finansowanym przez NCBiR, Program INNOTECH nr projektu 157239. Razem z Instytutem Obróbki Plastycznej w Poznaniu był współwykonawcą projektu p. t. „Kompleksowe opracowanie i przygotowanie do wdrożenia nowatorskich rozwiązań implantów w leczeniu zwierząt, narzędzi chirurgicznych do ich implantacji oraz chirurgicznych nici biodegradowalnych dla weterynarii”, poddziałanie 4.14 Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020, finansowanego przez NCBiR. Współpraca interdyscyplinarna Habilitanta świadczy o jego o jego dużej dojrzałości naukowej i umiejętności współpracy u układach konsorcyjnych między naukowcami z różnych dyscyplin. Tylko w takich zespołach naukowych można osiągnąć najlepsze wyniki w rozwiązywaniu zadań naukowych. Kandydat biorąc udział w tych programach, potwierdził tym samym swoje wysokie możliwości mentalne, przygotowanie do wykonania i rozwiązywania problemów naukowych oraz bardzo duże umiejętności manualne jako chirurg. Uważam, że jest to bardzo istotne w takiej dyscyplinie zabiegowej jaką jest chirurgia weterynaryjna.

Podsumowując dorobek naukowy dr n. wet. Tomasza Szpondera należy wymienić 32 prace oryginalne: **IF-19,716, pkt. MNSW- 472**. Dwie prace przeglądowe: **IF-1,313, pkt. MNSW-30** oraz **29 doniesień zjazdowych**. Daje to **łącznie IF-21,029, pkt. MNSW-502**, bez cyklu **sześciu prac ocenionych dodatkowo: IF-5,447, pkt. MNSW-115**. Raport cytowań Web of Science wynosi - **46**, natomiast bez autocytowań – **39**. Indeks Hirscha wynosi **4**.

Ocena działalności dydaktycznej, organizacyjnej i popularyzatorskiej

Dr n. wet. Tomasz Szponder realizuje profesjonalne zadania dydaktyczne ze studentami Wydziału Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie z przedmiotów obejmujących: choroby psów i kotów, choroby koni, choroby zwierząt gospodarskich oraz z zakresu zastosowania biomateriałów w medycynie. Prowadzi również według swojego autorskiego programu fakultet: neurologia kliniczna i neurochirurgia. Sprawuje opiekę nad stażami klinicznymi dla studentów V i VI roku oraz szkoli lekarzy weterynarii na warsztatach z zakresu chirurgii i ortopedii weterynaryjnej. Na uwagę i uznanie zasługuje prowadzenie przez Habilitanta zajęć z chirurgii eksperymentalnej w: Szkole Inżynierii Biomedycznej przy AGH w Krakowie, na Podyplomowych Studiach Specjalizacyjnych z Chirurgii Weterynaryjnej we

Wrocławiu i Podyplomowych Studiach z Chorób psów i kotów w Lublinie. Na uwagę zasługuje prowadzenie autorskich warsztatów z chirurgii w Centrum Kształcenia Ustawicznego Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie dla lekarzy weterynarii. Ponadto był konsultantem merytorycznym w opracowaniu polskojęzycznej wersji, edycji dwóch podręczników specjalistycznych z zakresu chirurgii małych zwierząt. Należy również wyróżnić i docenić prowadzenie wykładów i szkoleń praktycznych dla lekarzy weterynarii w Śląskiej Poliklinice Weterynaryjnej, Polskim Stowarzyszeniu Lekarzy Weterynarii Małych Zwierząt. Działalność dydaktyczna i popularyzatorska dotyczy również prowadzenia wykładów na Konferencji Ukraińskiego Stowarzyszenia Lekarzy Weterynarii Małych Zwierząt we Lwowie. Zaproszenie na Ukrainę dr n. wet. Tomasza Szpondera świadczy o docenieniu przez ukraińskich lekarzy jego wysokiego poziomu umiejętności i poziomu wiedzy teoretycznej i klinicznej. Należy docenić bardzo dużą jego aktywność edukacyjną, naukową i popularyzatorską w postaci 29 komunikatów i doniesień na krajowych i zagranicznych konferencjach z zakresu chirurgii i ortopedii. Bardzo cennym działaniem Habilitanta są jego wyjazdy na staże zawodowe zrealizowane w siedmiu ośrodkach akademickich. W czterech zagranicznych (Utrecht, Koszyce, Liverpool, Budapeszt) i dwóch krajowych (Warszawa, Olsztyn). Dla klinicysty staże kliniczne to postawa podnoszenia kwalifikacji zawodowych chirurga. Jego wkład w badania nad biomateriałami zostały docenione w postaci wyboru na członka Zarządu Polskiego Stowarzyszenia Biomateriałów. Dotychczas recenzował trzy publikacje: dwa manuskrypty Journal of Veterinary Research i jeden Engineering of Biomaterials.

Podsumowanie

Analizując powyższą recenzję stwierdzam, że dr. n. wet. Tomasz Szponder w przedstawionym cyklu prac składających się na habilitację i pozostały dorobek naukowy, wykazał pełny profesjonalizm i przygotowanie do projektowania i wykonywania badań naukowych w zakresie nauk weterynaryjnych. Jego osiągnięcia naukowe zawarte w cyklu prac składających się

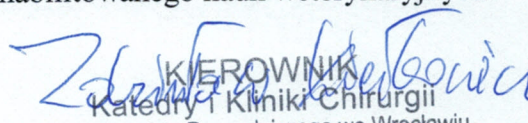

UNIwersYTET
PRZYRODNICZY
WE WROCLAWIU

WYDZIAŁ MEDYCYNY WETERYNARYJNEJ
KATEDRA I KLINIKA CHIRURGII

na habilitację, świadczą o dojrzałości naukowej i mogą być podstawą do nadania stopnia doktora habilitowanego, spełniając kryteria określone w art. 16 ust. 1 i 2 Ustawy z dn. 14. Marca 2013 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 1017 roku poz. 1789). Jednocześnie twierdzę, że ujmując całościowo osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne Habilitanta odpowiadają one wymaganiom określonym w rozporządzeniu MNiSW z dnia 01. września 2011 roku w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. nr 196 poz.1165).

Jako recenzent w niniejszym postępowaniu habilitacyjnym wnoszę do Wysokiej Rady Wydziału Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie o nadanie dr n. wet. Tomaszowi Szponderowi stopnia doktora habilitowanego nauk weterynaryjnych.

KIEROWNIK
Katedry i Kliniki Chirurgii
Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu
Prof. dr hab. Zdzisław Kielbowicz
Prof. dr hab. Zdzisław Kielbowicz